

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 64/25

Λουξεμβούργο, 5 Ιουνίου 2025

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-769/22 | Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Αξίες της Ένωσης: Η γενική εισαγγελέα Τ. Čáreta εκτιμά ότι η Ουγγαρία, θεσπίζοντας απαγορεύσεις ή περιορισμούς στην πρόσβαση σε περιεχόμενο που αφορά τα ΛΟΑΔΜ άτομα, παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης

Προτείνει στο Δικαστήριο να διαπιστώσει την ύπαρξη αυτοτελούς παράβασης του άρθρου 2 ΣΕΕ, στο οποίο διακηρύσσονται οι θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης

Με τον νόμο LXXIX του 2021, περί λήψης αυστηρότερων μέτρων κατά των παιδόφιλων εγκληματιών και περί τροποποίησης ορισμένων νόμων για την προστασία των ανηλίκων, η Ουγγαρία επέφερε τροποποιήσεις σε διάφορες εθνικές νομοθετικές πράξεις (στο εξής: επίμαχες τροποποιήσεις). Αρκετές από τις επίμαχες τροποποιήσεις, οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της Ουγγαρίας, αποσκοπούν στην προστασία των ανηλίκων, στην πραγματικότητα απαγορεύουν ή περιορίζουν της πρόσβαση σε οπτικοακουστικό, έντυπο ή ψηφιακό περιεχόμενο το οποίο απεικονίζει ή προωθεί «την παρέκκλιση από την ταυτότητα φύλου η οποία αντιστοιχεί στο φύλο γεννήσεως, τον επαναπροσδιορισμό φύλου ή την ομοφυλοφιλία» (στο εξής: περιεχόμενο ΛΟΑΔΜ). Εξαιτίας των τροποποιήσεων αυτών, η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή λόγω παραβάσεως κατά της Ουγγαρίας. Ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ουγγαρία παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης σε τρία διαφορετικά επίπεδα: όσον αφορά το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών ¹ καθώς και τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (στο εξής: ΓΚΠΔ) ², όσον αφορά ορισμένα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)· και όσον αφορά το άρθρο 2 ΣΕΕ ³.

Η γενική εισαγγελέα Tamara Čáreta προτείνει στο Δικαστήριο να κρίνει βάσιμους όλους τους λόγους της προσφυγής.

Πρώτον, **οι επίμαχες τροποποιήσεις προσβάλλουν την ελευθερία παροχής και λήψης υπηρεσιών που κατοχυρώνεται στο πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, και αντιβαίνουν σε μία ή περισσότερες διατάξεις της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, της οδηγίας για τις υπηρεσίες, της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και του ΓΚΠΔ.**

Δεύτερον, **οι ίδιες τροποποιήσεις συνιστούν, επιπλέον, επέμβαση σε ορισμένα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, και ειδικότερα στην απαγόρευση των διακρίσεων για λόγους φύλου και γενετήσιου προσανατολισμού ⁴, στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής ⁵, στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης ⁶, καθώς και στο δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια ⁷.** Κατά τη γενική εισαγγελέα, οι δικαιολογητικοί λόγοι που προβάλλει η Ουγγαρία, οι οποίοι συνίστανται στην προστασία της υγιούς ανάπτυξης των ανηλίκων και στο δικαίωμα των γονέων να αναθρέφουν τα τέκνα τους σύμφωνα με τις προσωπικές τους πεποιθήσεις ⁸, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τις επεμβάσεις αυτές. Συναφώς, η γενική

εισαγγελέας διευκρινίζει ότι οι επίμαχες διατάξεις του ουγγρικού δικαίου απαγορεύουν, στο όνομα της προστασίας των ανηλίκων, την απεικόνιση της καθημερινής ζωής των ΛΟΑΔΜ ατόμων και δεν περιορίζονται στην προστασία των ανηλίκων από πορνογραφικό περιεχόμενο, το οποίο απαγορευόταν από την ουγγρική νομοθεσία ήδη πριν από τη θέσπιση των επίμαχων τροποποιήσεων.

Η Ουγγαρία δεν προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον δυνητικό κίνδυνο βλάβης για την υγιή ανάπτυξη των ανηλίκων τον οποίο φέρεται να ενέχει το περιεχόμενο που απεικονίζει την καθημερινή ζωή των ΛΟΑΔΜ ατόμων. Κατά συνέπεια, **οι επίμαχες τροποποιήσεις βασίζονται στην αξιολογική κρίση ότι η ζωή των ομοφυλοφίλων και των διεμφυλικών ατόμων υπολείπεται σε αξία ή σε κοινωνικό κύρος της ζωής των ετεροφυλοφίλων και των φυλοαμετάβατων ατόμων.**

Τρίτον, η γενική εισαγγελέας είναι της γνώμης ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να αναγνωρίσει, κατ' αποδοχή του σχετικού αιτήματος της Επιτροπής, ότι η Ουγγαρία υπέπεσε σε αυτοτελή παράβαση του **άρθρου 2 ΣΕΕ**, διάταξης η οποία διακηρύσσει τις θεμελιώδεις αξίες στις οποίες βασίζεται η Ένωση.

Η γενική εισαγγελέας Τ. Čáreta επισημαίνει ότι η έννομη τάξη της Ένωσης εξελίσσεται μέσω του διαλόγου. Αυτό σημαίνει ότι ενδέχεται να υπάρχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τον τρόπο κατά τον οποίο θα πρέπει να «συγκεκριμενοποιούνται» οι κοινές αξίες. Τυχόν διαφωνίες όσον αφορά το περιεχόμενο των θεμελιωδών δικαιωμάτων ή οι αποκλίνουσες σταθμίσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν θα πρέπει να συνεπάγονται τη διαπίστωση παράβασης του άρθρου 2 ΣΕΕ. Αποτελούν στοιχείο του συνταγματικού διαλόγου που διεξάγεται στο πλαίσιο του νομικού συστήματος της Ένωσης, το οποίο δεν απαγορεύει τους διαφορετικούς τρόπους «συγκεκριμενοποίησης» των δικαιωμάτων. Ωστόσο οι διαφοροποιήσεις αυτές δεν συνιστούν άρνηση των αξιών αυτές καθεαυτές.

Παράβαση του άρθρου 2 ΣΕΕ θα πρέπει να διαπιστώνεται μόνον εφόσον το Δικαστήριο καταλήγει στην κρίση ότι ένα κράτος μέλος προσέβαλε δικαίωμα το οποίο απορρέει από τον Χάρτη, διότι αρνήθηκε τη θεμελιώδη αξία την οποία συγκεκριμενοποιεί το δικαίωμα αυτό.

Στην υπό κρίση υπόθεση, η γενική εισαγγελέας είναι της γνώμης ότι δεν χωρεί αμφισβήτηση και διάλογος ως προς το ότι τα ΛΟΑΔΜ άτομα δικαιούνται ισότητα σεβασμού στα κράτη μέλη. Η έλλειψη σεβασμού προς μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα και η περιθωριοποίησή της αποτελούν «κόκκινες γραμμές» που τίθενται από τις θεμελιώδεις αξίες της ισότητας, της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ως εκ τούτου, η γενική εισαγγελέας εκτιμά ότι **η Ουγγαρία, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την ισότητα των ΛΟΑΔΜ ατόμων, δεν εκφράζει διάσταση απόψεων ή απόκλιση όσον αφορά το περιεχόμενο των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιθέτως, το καθού κράτος μέλος αρνήθηκε ορισμένες από τις εν λόγω θεμελιώδεις αξίες, και επομένως απέκλινε σημαντικά από το πρότυπο της συνταγματικής δημοκρατίας το οποίο αντανακλάται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί μεταγενέστερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο. Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο

μπορεί πάντως, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους
Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎(+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Συγκεκριμένα, [το άρθρο 56](#) ΣΛΕΕ και τις ακόλουθες πράξεις του παραγώγου δικαίου της Ένωσης: την [οδηγία 2000/31/ΕΚ](#) για το ηλεκτρονικό εμπόριο, την [οδηγία 2006/123/ΕΚ](#) σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και την [οδηγία 2010/13/ΕΕ](#) σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων.

² [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/679](#) για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

³ Το [άρθρο 2](#) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει τα εξής: «Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.»

⁴ [Άρθρο 21](#) του Χάρτη.

⁵ [Άρθρο 7](#) του Χάρτη.

⁶ [Άρθρο 11](#) του Χάρτη.

⁷ [Άρθρο 1](#) του Χάρτη.

⁸ [Άρθρο 14, παράγραφος 3](#), του Χάρτη.